

Sygn. akt I C 1497/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 września 2016 roku

Sąd Rejonowy w Zgierzu I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Anna Anduła-Dzikowska

Protokolant: inspektor Ewa Napieralska-Dłużniewska

po rozpoznaniu w dniu 26 sierpnia 2016 roku w Zgierzu na rozprawie

sprawy z powództwa **Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą we W.**

przeciwko **B. S., P. S. (1) i (...) Bank (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.**

o zapłatę

1. zasądza od B. S. i P. S. (1) solidarnie na rzecz Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą we W. kwotę 25.527,87 (dwadzieścia pięć tysięcy pięćset dwadzieścia siedem 87/100) złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 21 czerwca 2014 roku do dnia zapłaty;
2. nie obciąża B. S. i P. S. (1) obowiązkiem zwrotu Towarzystwu (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą we W. kosztów procesu;
3. nie obciąża B. S. i P. S. (1) obowiązkiem zwrotu (...) Bank (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. kosztów procesu.

Sygn. akt I C 1497/15

UZASADNIENIE

Pozwem z 28 maja 2015 r. wniesionym do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód

w (...) S.A. z siedzibą we W. wniosło

o zasądzenie solidarnie od P. S. (1) i B. S. kwoty 25.527,87 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 21 czerwca 2014 r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż pozwani zawarli z (...) Bank (...) S.A. Oddział w P. umowę nr (...) o kredyt mieszkaniowy N.-H.. Pozwani nie wywiązali się z warunków umowy, wobec czego została ona wypowiedziana, zaś kredyt postawiony w stan natychmiastowej wymagalności. Na podstawie Generalnej umowy ubezpieczenia niskiego wkładu kredytów mieszkaniowych z dnia

23 listopada 2004 r., N. Bank (...) zwrócił się do powoda o wypłatę odszkodowania. Powód wypłacił na rzecz banku odszkodowanie w kwocie 25.527,78 zł. Roszczenie względem pozwanych stosownie do art. 828 § 1 k.c. przeszło na powoda.

(pozew – k. 2-5)

Postanowieniem z dnia 18 czerwca 2015 r. Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie przekazał rozpoznanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Zgierzu.

(postanowienie – k. 6)

W odpowiedzi na pozew B. S. i P. S. (1) wnieśli o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu. Zarzucili, iż postanowienia umowy kredytowej stanowią niedozwolone klauzule umowne. Podnieśli, że nie mieli wpływu na

treść umowy kredytowej jak i nie zostali zapoznani z treścią generalnej umowy ubezpieczenia. Ponadto spłacili cały zaciągnięty kredyt w dniu 18 sierpnia 2014 r.

(odpowiedź na pozew – k. 73-74)

Postanowieniem z dnia 13 kwietnia 2016 r. Sąd postanowił wezwać do udziału w sprawie w charakterze pozwanego w trybie art. 194 § 1 k.p.c. (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W..

(postanowienie – k. 91)

W odpowiedzi na pozew (...) Bank (...) S.A. wniosła o oddalenie powództwa w stosunku do pozwanej oraz zasądzenie kosztów procesu od pozostałych pozwanych solidarnie.

(pismo procesowe – k. 140-149)

Pismem z dnia 3 sierpnia 2016 r. pozwani P. S. (1) i B. S. podnieśli zarzut nieważności umowy kredytu z uwagi na fakt, iż R. B. nie był umocowany do reprezentowania banku. Wskazali, iż oświadczenie o wyrażeniu zgody na skierowanie względem pozwanych roszczeń regresowych nie stanowiło załącznika do umowy kredytowej i zostało podpisane przez pozwanych dopiero, gdy powstały problemy ze spłatą kredytu. Z ostrożności procesowej pozwani podnieśli, iż powód jak i bank nie udowodnili zarówno powstania rzekomej szkody jak i jej wysokości.

(pismo procesowe – k. 290-293)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 23 listopada 2004 r. Towarzystwo (...) S.A. zawarło z (...) Bank (...) S.A. „Generalną umowę ubezpieczenia niskiego wkładu kredytów mieszkaniowych”. Aneksam z dnia 2 listopada 2007 r. strony wprowadziły Tekst jednolity Generalnej umowy ubezpieczenia niskiego wkładu kredytów mieszkaniowych z dnia 23 listopada 2004 r. stanowiący Załącznik do Aneksu. Mocą przedmiotowej umowy (...) S.A. zobowiązała się do ubezpieczenia niskiego wkładu udzielonych przez bank kredytów mieszkaniowych, dla których wkład własny wniesiony przez kredytobiorcę na dzień podjęcia decyzji kredytowej jest niższy od wkładu własnego wymaganego przez bank w przepisach wewnętrznych banku, których wykaz stanowi Załącznik nr 1 do umowy. Przez odszkodowanie należało rozumieć kwotę odpowiadającą wysokości szkody wyrażoną w PLN nieprzekraczającą sumy ubezpieczenia (§ 1 pkt 10). Suma ubezpieczenia stanowiła górną granicę odpowiedzialności (...) S.A. ustalaną osobno dla każdego kredytu przyjmowanego do ubezpieczenia, tj. część kwoty udzielonego kredytu powiększoną o wymagalne i niezapłacone odsetki umowne naliczone do ostatniego dnia okresu wypowiedzenia umowy o kredyt włącznie oraz odsetki od zadłużenia przeterminowanego naliczone do dnia wypłaty odszkodowania włącznie oraz koszty wysłanych upomnień i wypowiedzenia umowy. Suma ubezpieczenia nie mogła przekraczać 40 % wartości nieruchomości stanowiącej przedmiot docelowego prawnego zabezpieczenia, przy czym ulegała zmianie w okresie ubezpieczenia, ponieważ każda dokonana przez kredytobiorcę wpłata zakwalifikowana przez bank jako spłata kapitału zaliczana była w całości na spłatę wymaganego brakującego wymaganego wkładu własnego do chwili, gdy wkład własny wniesiony przez kredytobiorcę równy będzie wkładowi własnemu wymaganemu (§ 1 pkt 15 umowy). W § 1 pkt 16 wskazano, iż przez szkodę należy rozumieć zobowiązanie kredytobiorcy, gdy w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczonego:

- a) umowa o kredyt została wypowiedziana przez bank zgodnie z postanowieniami niniejszej umowy;
- b) zobowiązanie kredytobiorcy nie zostało spłacone do dnia upływu okresu wypowiedzenia.

Zdarzeniem ubezpieczeniowym był upływ okresu wypowiedzenia umowy o kredyt

w sytuacji, gdy do dnia upływu okresu wypowiedzenia nie nastąpiła spłata zobowiązania kredytobiorcy (§ 1 pkt 22). Przez zobowiązanie kredytobiorcy należało rozumieć kwotę łącznego zadłużenia kredytobiorcy z tytułu wykorzystanego kredytu, należnych odsetek

oraz innych należności wynikających z umowy o kredyt: kwota niespłaconego

i wymagalnego kapitału, kwota wymagalnych i niezapłaconych odsetek umownych, kwota odsetek od zadłużenia przeterminowanego naliczonych do dnia wypłaty odszkodowania włącznie oraz koszty związane z wysłanymi upomnieniami i wypowiedzeniem umowy

o kredyt, gdy nie współistnieje ubezpieczenie na okres przejściowy (§ 1 pkt 23). Bank zobowiązany był do prowadzenia Rejestru zawierającego informacje o każdym ubezpieczonym kredycie. (...) S.A. udzielała ubezpieczenia kredytów wskazanych

w Rejestrze. Dokumentem potwierdzającym ochronę ubezpieczeniową była miesięczna polisa

(kopia Aneksu – k. 56-56v, umowy generalnej – k. 57-66)

W dniu 23 kwietnia 2007 r. P. S. (1) złożył do (...) Bank (...) S.A. Oddział w P. wniosek o kredyt budowlano-hipoteczny numer (...)07- (...) w kwocie 280.000 zł. We wniosku jako proponowane prawne zabezpieczenie spłaty kredytu wskazano m.in. ubezpieczenie kredytu (pkt V.2). W punkcie VII wniosku P. S. (1) oświadczył, iż wyraża zgodę na udostępnienie informacji zawartych we wniosku współpracującemu z bankiem towarzystwu (...) S.A. z siedzibą we W..

(bezsporne, nadto poświadczona za zgodność kopia wniosku – k. 172-175)

W dniu 26 kwietnia 2007 r. P. S. (1) i B. S. zawarli z (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w G. reprezentowanym przez J. C. i R. B. umowę numer (...) o kredyt mieszkaniowy N.-H., mocą którego bank udzielił kredytobiorcom kredytu w kwocie 287.000 zł. Wartość nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie spłaty kredytu wynosiła 306.000 zł. Kredytobiorca wniósł wkład własny w kwocie 26.000 zł. Jako przejściowe zabezpieczenie spłaty kredytu ustanowiono ubezpieczenie kredytu na okres przejściowy w (...) S.A. (§ 3 umowy, § 10 ust. 1 pkt 2 części ogólnej umowy). Marża banku ulegała obniżeniu w przypadku uzupełnienia wkładu do wysokości minimalnej wymaganej przez bank (§ 3 ust. 3 części ogólnej umowy).

(bezsporne, nadto poświadczona za zgodność kopia umowy – k. 47-53v, poświadczona za zgodność kopie pełnomocnictw – k. 207, k. 303, wydruk z systemowego potwierdzenia ochrony ubezpieczeniowej – k. 287)

Kredytobiorcy podpisali oświadczenie (bez daty), w którym wyrazili zgodę na wgląd (...) S.A. w dokumentację kredytową stanowiącą podstawę przyznania przez (...) Bank (...) S.A. kredytu oraz przetwarzania danych osobowych kredytobiorców dla potrzeb objęcia ubezpieczeniem spłaty kredytu, prowadzenia negocjacji w związku z opóźnieniami w spłacie kredytu oraz w związku z wypowiedzeniem umowy kredytu i wypłaceniem przez (...) S.A. bankowi odszkodowania. W przedmiotowym oświadczeniu kredytobiorcy wyrazili zgodę na prowadzenie wobec nich działań regresowych przez (...) S.A. w przypadku wypłacenia przez (...) Bank (...) S.A. odszkodowania

z tytułu ubezpieczenia spłaty kredytu. Zobowiązali się do zwrotu kwoty równej wypłaconemu (...) Bank (...) S.A. odszkodowania z powodu zaprzestania spłaty kredytu

wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia wypłaty odszkodowania do dnia, w którym nastąpiło zaspokojenie całości roszczeń regresowych (...) S.A. Zaspokojenia roszczeń (...) S.A. oraz zwrotu poniesionych przez (...) S.A. kosztów regresu zobowiązali się dokonać najdalej w ciągu 7 dni od otrzymania wezwania do zapłaty.

(bezsporne, nadto poświadczona za zgodność kopia oświadczenia – k. 54)

W dniu 19 maja 2008 r. strony zawarły Aneks nr (...) do umowy o kredyt mieszkaniowy N. H. numer (...)07- (...), mocą którego zmieniono okres karencji na spłatę kapitału z 12 na 24 miesiące.

(poświadczona za zgodność kopia Aneksu – k. 206)

W styczniu 2013 r. P. S. (1) stracił pracę i zaczął zalegać ze spłatą rat kredytu.

(przesłuchanie pozwanego – k. 312 w zw. z k. 126 wyjaśnień informacyjnych)

Pismem z dnia 1 marca 2013 r. i kolejnymi bank wzywał kredytobiorców do spłaty zadłużenia.

(bezsporne, nadto poświadczono za zgodność kopie wezwań do zapłaty wraz z zpo – k. 234-240, 242-244, 247-249)

Pismem doręczonym pozwanym P. S. (1) i B. S.

w dniu 28 listopada 2013 r. bank wypowiedział pozwanym umowę kredytu w związku z nieterminową obsługą zadłużenia z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia. Wymagalna zaległość na 22 listopada 2013 r. wyniosła 4.206,39 zł kapitału, 3.718,26 zł odsetek oraz 450 zł opłat za wezwania.

(bezsporne, nadto poświadczona za zgodność kopia wypowiedzenia umowy – k. 55, zpo – 55v)

Suma ubezpieczenia na dzień zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego z tytułu polisy numer (...) potwierdzającej objęcie ochroną ubezpieczeniową kredytu pozwanych wynosiła 24.098,60 zł.

(bezsporne, nadto wydruk z systemowego potwierdzenia ochrony ubezpieczeniowej – k. 287)

Pismem z dnia 14 stycznia 2014 r. doręczonym powodowi w dniu 17 stycznia 2014 r. (...) Bank (...) S.A. zgłosiła do (...) S.A. roszczenie o wypłatę odszkodowania

w związku z bezskutecznym upływem okresu wypowiedzenia umowy o kredyt numer (...)07- (...) z dnia 26 kwietnia 2007 r. W przedmiotowym zgłoszeniu bank wskazał, iż kwota niespłaconego i wymagalnego kapitału wynosi 24.098,60 zł; kwota wymagalnych i niespłaconych odsetek umownych, z wyłączeniem odsetek od zadłużenia przeterminowanego naliczonych do ostatniego dnia okresu wypowiedzenia włącznie w wyniku wypowiedzenia umowy o kredyt, tj. 2 stycznia 2014 r. wynosi 4,82 zł; kwota odsetek od zadłużenia przeterminowanego naliczonych do dnia sporządzenia roszczenia włącznie, tj. do 14 stycznia 2014 r. wynosi 9,41 zł.

(poświadczona za zgodność kopia roszczenia – k. 67-67v)

W dniu 28 maja 2014 r. ubezpieczyciel sporządził operat szkody, w którym wartość rzeczywistą szkody wyliczył na 25.527,87 zł, w tym: 24.112,83 zł zgłoszonej szkody oraz 1.415,04 zł odsetek naliczonych od 14 stycznia 2014 r. do dnia wypłaty odszkodowania.

(poświadczona za zgodność kopia operatu – k. 68-68v)

Powód wypłacił bankowi kwotę 25.527,87 zł.

(poświadczona za zgodność kopia oświadczenia – k. 69)

W dniu 2 i 6 czerwca 2014 r. powód wezwał kredytobiorców do zapłaty kwoty 25.527,87 zł do dnia 20 czerwca 2014 r.

(poświadczona za zgodność kopia wezwań wraz z zpo – k. 70-71v)

W dniu 18 sierpnia 2014 r. kredytobiorcy dokonali całkowitej spłaty zaciągniętego kredytu.

(bezsporne, nadto poświadczona za zgodność kopia oświadczenia – k. 77)

(...) Bank (...) S.A. jest następcą prawnym (...) Banku (...) S.A.

(fakt notoryjny)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zebranych dowodów, które uznał za wiarygodne. Powołane wyżej dokumenty, stanowiąc podstawę ustalenia istotnych

dla rozstrzygnięcia okoliczności, nie budziły wątpliwości Sądu.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo było zasadne.

Zgodnie z art. 828 § 1 k.c., jeżeli nie umówiono się inaczej, z dniem zapłaty odszkodowania przez ubezpieczyciela roszczenie ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzi z mocy prawa na ubezpieczyciela do wysokości zapłaconego odszkodowania. Jeżeli ubezpieczyciel pokrył tylko część szkody, ubezpieczającemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniem ubezpieczyciela.

Przepis art. 828 § 1 k.c. stanowi jeden ze szczególnych przypadków wstąpienia w prawa zaspokojonego wierzyciela przewidzianych w art. 518 § 1 pkt 4 k.c. Przejście roszczenia ubezpieczającego następuje z mocy samego prawa z dniem zapłaty odszkodowania przez ubezpieczyciela do wysokości wypłaconej kwoty.

W niniejszej sprawie powód zapłacił bankowi dochodzoną pozwem kwotę z tytułu umowy ubezpieczenia niskiego wkładu kredytów mieszkaniowych. Pozwani nie kwestionowali, iż wpłacony przez nich wkład własny był niższy do wymaganego przez bank wkładu własnego minimalnego. Celem ustanowienia dodatkowego zabezpieczenia spłaty kredytu bank zawarł zatem z powodem umowę ubezpieczenia, na mocy której powód wypłacił bankowi kwotę zaległego kapitału odpowiadającą brakującemu wkładowi minimalnemu. Wbrew zarzutom skarżących, umowa kredytu jest przy tym ważna, gdyż została podpisana przez osoby umocowane do reprezentowania kredytodawcy. Suma ubezpieczenia na dzień zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego (tj. wypowiedzenia umowy kredytu, co nastąpiło ze skutkiem na dzień 2 stycznia 2014 r.) z tytułu polisy numer (...) potwierdzającej objęcie ochroną ubezpieczeniową kredytu pozwanych wynosiła 24.098,60 zł. Była to kwota zaległego kapitału odpowiadająca brakującemu wkładowi minimalnemu na dzień wypowiedzenia umowy. Na datę zgłoszenia roszczenia ubezpieczycielowi, zaległość pozwanych wynosiła łącznie 24.112,83 zł, z w tym: 24.098,60 zł; 4,82 zł wymagalnych i niespłaconych odsetek umownych, z wyłączeniem odsetek od zadłużenia przeterminowanego naliczonych do ostatniego dnia okresu wypowiedzenia łącznie w wyniku wypowiedzenia umowy o kredyt, tj. 2 stycznia 2014 r. oraz 9,41 zł odsetek od zadłużenia przeterminowanego naliczonych do dnia sporządzenia zgłoszenia roszczenia o wypłatę ubezpieczenia przez bank, tj. do 14 stycznia 2014 r. Ubezpieczyciel wypłacił na rzecz banku kwotę 25.527,87 zł, w tym: 24.112,83 zł zgłoszonej szkody oraz 1.415,04 zł odsetek naliczonych od 14 stycznia 2014 r. do dnia wypłaty odszkodowania. Na rzecz powoda należało zasądzić całość wypłaconej kwoty z tytułu ubezpieczenia.

Pozwani podnieśli, iż postanowienia umowy dotyczące ubezpieczenia stanowią niedozwolone klauzule umowne.

W myśl art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny, przy czym jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie. (§ 2). § 3 cytowanego przepisu stanowi zaś, że niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta.

Klauzulą niedozwoloną jest zatem postanowienie umowy zawartej z konsumentem (lub wzorca umownego), które spełnia (łącznie) wszystkie przesłanki określone w przepisie art. 385¹ k.c. tj:

- 1) nie jest postanowieniem uzgodnionym indywidualnie;
- 2) nie jest postanowieniem w sposób jednoznaczny określającym główne świadczenia stron;

3) kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy.

W piśmiennictwie oraz judykaturze dominuje pogląd, że klauzula dobrych obyczajów, nakazuje dokonać oceny w świetle norm pozaprawnych, przy czym chodzi o normy moralne i obyczajowe, powszechnie akceptowane albo znajdujące szczególne uznanie w określonej sferze działań, na przykład w obrocie profesjonalnym, w określonej branży, w stosunkach z konsumentem itp. Nie można abstrahować od ich treściowego i funkcjonalnego podobieństwa do zasad współżycia społecznego. Raczej jednak nie należy utożsamiać tych pojęć, gdyż zabieg taki stwarza więcej problemów interpretacyjnych, niż rozwiązuje. Stąd sprzeczność postanowień umowy z dobrymi obyczajami nie musi oznaczać nieważności umowy (art. 58 § 2 k.c.).

W stosunkach z konsumentami szczególne znaczenie mają te oceny zachowań podmiotów w świetle dobrych obyczajów, które odwołują się do takich wartości jak: szacunek wobec partnera, uczciwość, szczerowość, zaufanie, lojalność, rzetelność i fachowość. Im powinny odpowiadać zachowania stron stosunku, także w fazie przedumownej. Postanowienia umów, które kształtują prawa i obowiązki konsumenta, nie pozwalając na realizację tych wartości, będą uznawane za sprzeczne z dobrymi obyczajami. Tak w szczególności kwalifikowane są wszelkie postanowienia, które zmierzają do naruszenia równorzędności stron stosunku, nierównomiernie rozkładając uprawnienia i obowiązki między partnerami umowy. (por. wyrok SN z dnia 3 lutego 2006 r. (I CK 297/05, Wokanda 2006, nr 7–8, s. 18). Dla uznania klauzuli za niedozwoloną, zgodnie z przepisem art. 385¹ § 1 k.c., poza kształtowaniem praw i obowiązków konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, musi ona rażąco naruszać jego interesy. Nie jest więc wystarczające ustalenie nierównomiernego rozkładu praw i obowiązków stron umowy (sprzeczność z dobrymi obyczajami), lecz konieczne jest stwierdzenie prawnie relewantnego znaczenia tej nierównowagi (rażące naruszenie interesów konsumenta). Należy uwzględnić nie tylko interesy o wymiarze ekonomicznym, ale inne, zasługujące na ochronę dobra konsumenta, jak jego zdrowie, czas, dezorganizacja zajęć, prywatność, poczucie godności osobistej czy satysfakcja z zawarcia umowy o określonej treści.

Przyjmuje się, że postanowienia umowy rażąco naruszają interes konsumenta, jeżeli poważnie, znacząco odbiegają od sprawiedliwego wyważenia praw i obowiązków stron. W wyroku z dnia 13 lipca 2005 r. (I CK 832/04, Pr. Bank. 2006, nr 3, s. 8) SN stwierdził, że „rażące naruszenie interesów konsumenta” oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym.

Ocena stopnia naruszenia powinna być dokonywana z uwzględnieniem kryteriów przedmiotowych (np. dotyczących wielkości świadczeń), jak i podmiotowych (np. profesjonalista-lider w branży, konsument-senior). Zwraca się szczególną uwagę na niedopuszczalność poprzestania na ocenie formalnej (np. wielkości świadczeń), ponieważ dla ustalenia rzeczywistej dysproporcji praw i obowiązków należy dokonać jej materialnej oceny, a więc w odniesieniu do strony stosunku (por. M. Bednarek (w:) System prawa prywatnego, t. 5, s. 769; K. Kohutek, Kontrola treści ogólnych warunków umów bankowych na tle nowelizacji kodeksu cywilnego w dziedzinie ochrony konsumenta, Pr. Bank. 2000, nr 12, s. 32–33).

W niniejszej sprawie postanowienia dotyczące umowy ubezpieczenia nie były uzgodnione indywidualnie z kredytobiorcami. Została ona bowiem zawarta pomiędzy powodem a bankiem. Jedyne zapisy umowy kredytu odnoszące się do umowy ubezpieczenia stwierdza, iż została ona zawarta celem zabezpieczenia niskiego wkładu własnego kredytobiorców. Klauzula ta nie narusza jednakże, w ocenie Sądu, interesów pozwanych (...)Kredytobiorcy celem zawarcia umowy kredytu winni byli wnieść minimalny wkład własny, czego nie uczynili. Bank był zatem uprawniony do zabezpieczenia swoich interesów w inny sposób, tj. poprzez zawarcie umowy ubezpieczenia niwelującej

to ryzyko. W przypadku braku spłaty kredytu, miał bowiem gwarancję uzyskania części spłaty od ubezpieczyciela (który w przeciwieństwie do kredytobiorcy był wypłacalny). Szkoda banku w tym przypadku polegała na braku spłaty kredytu przez kredytobiorcę w wysokości minimalnego wkładu własnego, który stanowił minimalne zabezpieczenie finansowe banku. Kwota wypłacona przez ubezpieczyciela pomniejszyła przy tym całkowite zadłużenie z tytułu umowy kredytu. Wbrew stanowisku pozwanych, nie stanowiła zatem ukrytej kary umownej za przedterminowe rozwiązanie umowy. Jedyna różnica w sytuacji kredytobiorcy sprowadzała się zatem do tego, iż wierzytelność w kwocie wypłaconej przysługuje obecnie powodowi, a nie bankowi. W kontekście powyższych rozważań nie ma znaczenia, kiedy kredytobiorcy podpisali oświadczenie o wyrażeniu zgody na prowadzenie wobec nich działań regresowych przez (...) S.A. w przypadku wypłacenia przez (...) Bank (...) S.A. odszkodowania z tytułu ubezpieczenia spłaty kredytu. Brak daty na przedmiotowym oświadczeniu nie ma natomiast wpływu na jego ważność. Pozwani byli przy tym informowani przez powoda przed całkowitą spłatą kredytu na rzecz banku, o obowiązku uiszczenia kwoty wypłaconego ubezpieczenia. Wiedzieli zatem, iż spłata roszczenia wobec banku nie jest równoznaczna ze spłatą całości zadłużenia z tytułu kredytu. Działanie banku nie naruszało zatem interesów kredytobiorców. Powołany przez pełnomocnika pozwanych wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z 6 sierpnia 2009 r., XII AmC 624/09 dotyczył natomiast sytuacji, w której kredytobiorcy płacili z góry całą składkę ubezpieczeniową bez możliwości jej zwrotu. W niniejszej sprawie pozwani nie opłacali natomiast składki ubezpieczenia, a jedynie wyższą marżę, która ulegała obniżeniu w przypadku uzupełnienia wkładu do wysokości minimalnej wymaganej przez bank.

O obowiązku zapłaty odsetek Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 i § 2 k.c. zasądzając odsetki od następnego dnia po dniu upływu terminu zapłaty wskazanego w wezwaniach z dnia 2 i 6 czerwca 2014 r.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. Zgodnie z powołanym przepisem, w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 9 sierpnia 2012 r. (V CZ 26/12, LEX nr 1231638), przepis art. 102 k.p.c. wyraża zasadę słuszności w orzekaniu o kosztach, stanowiąc wyjątek od zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Podstawę do jego zastosowania stanowią konkretne okoliczności danej sprawy, przekonujące o tym, że w rozpoznawanym przypadku obciążenie strony przegrywającej kosztami procesu na rzecz przeciwnika byłoby niesłuszne, czy wręcz niesprawiedliwe. Art. 102 k.p.c. znajduje zastosowanie "w wypadkach szczególnie uzasadnionych", które nie zostały ustawowo zdefiniowane i są każdorazowo oceniane przez sąd orzekający na tle okoliczności konkretnej sprawy. Do okoliczności tych zalicza się m.in. sytuację majątkową i osobistą strony, powodującą, że obciążenie jej kosztami może pozostawać w kolizji z zasadami współżycia społecznego. Przy zastosowaniu art. 102 k.p.c. mogą być również brane pod uwagę okoliczności dotyczące charakteru sprawy (zob. też postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2012 r., II CZ 95/12, LEX nr 1232771, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 września 2012 r., I UZ 86/12, LEX nr 1228427).

W postanowieniu z dnia 26 września 2012 r. (II CZ 100/12, LEX nr 1232760) Sąd Najwyższy wskazał, iż ocena, czy w sprawie zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony należy do swobodnej decyzji sądu ze względu na konieczność zapewnienia poczucia sprawiedliwości oraz realizacji zasady słuszności.

W niniejszej sprawie pozwani B. i P. S. (2) starali się terminowo regulować należności z tytułu umowy kredytu. Wobec trudności finansowych, zaprzestali regulowania rat. Nadal starali się jednakże spłacić zadłużenie, wobec czego sprzedali dom wybudowany ze środków uzyskanych z przedmiotowego kredytu. Obecnie pozostaje im jeszcze do spłaty niebagatelna kwota ponad 25.000 zł z tytułu ubezpieczenia niskiego wkładu. Mogli przy tym pozostawać w przekonaniu o zasadności swojego stanowiska w sprawie, gdyż nie zostali zapoznani w dacie zawarcia umowy kredytu

z postanowieniami umowy ubezpieczenia. W tej sytuacji obciążenie pozwanych kosztami procesu godziłoby w zasady słuszności i poczucie sprawiedliwości.

W tym stanie faktycznym należało orzec jak w sentencji.